

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av civiltjänstlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av civiltjänstlagen (RP 294/2018 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Elli Nieminen, arbets- och näringsministeriet
- lagstiftningsråd Johannes Heikkonen, justitieministeriet
- kommandör Sami Iso-Lauri, Huvudstaben
- civiltjänstdirektör Mikko Reijonen, Civiltjänstcentralen
- representant Esa Noresvuo, Vapenvägrarförbundet rf
- ordförande Matias Pajula, Beväringsförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- inrikesministeriet, räddningsavdelningen
- försvarsministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio, dataombudsmannens byrå.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att civiltjänstlagen ändras. Genom ändringarna görs det möjligt för civiltjänstgörare att återgå till Försvarsmaktens reserv också efter det år då tjänstgöraren fyllt 28 år om denne ännu inte har inlett den kompletterande tjänstgöringen. I propositionen föreslås också att bestämmelserna om behandling av ansökan om civiltjänst under särskilda förhållanden ändras. I fortsättningen ska alla sådana tjänstgöringspliktiga vars ansökan om civiltjänst har godkänts innan republikens president utfärdat ett beslut om extra tjänstgöring eller partiell eller allmän mobilisering av Försvarsmakten vara befriade från vapentjänst utan någon sådan prövning av övertygelse som blir aktuell under särskilda förhållanden. Syftet med ändringarna är att förbättra lika-behandlingen av civiltjänstgörare. I civiltjänstlagen görs dessutom sådana ändringar som följer av vård- och landskapsreformen samt av Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning och av upphävandet av personuppgiftslagen.

Betänkande AjUB 15/2018 rd

Civiltjänstlagens bestämmelser om ändringssökande ändras dessutom så att de överensstämmer med de allmänna förvaltningslagarna. I det syftet fogas bestämmelser om förfarandet med begäran om omprövning av vissa förvaltningsbeslut som civiltjänstcentralen meddelat till civiltjänstlagen och ändras bestämmelserna om besvärmyndighet och tillställande av besvärsskriften. Bestämmelserna om inkvarteringsersättningar ändras så att de ersättningar för inkvarteringskostnader som staten betalar till civiltjänstplatserna höjs och den indelning i kommungrupper som finns i den gällande lagen ändras så att kommungrupperna motsvarar grupperingen av kommuner enligt lagen om allmänt bostadsbidrag. I civiltjänstlagen föreslås dessutom vissa tekniska korrigeringar.

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2019. Bestämmelserna om landskap avses dock träda i kraft först den 1 januari 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionens ändringar bygger på de förslag som lades fram av arbetsgruppen för utredning av behovet att revidera civiltjänstlagen. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att ändringarna av civiltjänstlagen behövs och skapar ökad klarhet i verkställandet av civiltjänst. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med vissa ändringar.

I propositionen föreslås det bland annat ändringar i bestämmelserna om behandling av ansökan om civiltjänst under särskilda förhållanden. I fortsättningen ska alla de vars ansökningar om civiltjänst har godkänts innan republikens president fattat beslut om undantagsförhållanden vara befriade från vapentjänst utan övertygelseprövning. I situationer där en reservist som sökt sig till civiltjänst vill återgå till försvarsmaktens reserv har en åldersgräns tillämpats. Regeringen föreslår att åldersgränsen slopas. De föreslagna ändringarna stärker likabehandlingen av civiltjänstgörare och personer i olika åldrar som är skyldiga att fullgöra kompletterande tjänstgöring, vilket är välkommet. Utskottet ser det också som viktigt att inkvarteringsersättningarna höjs i samma mån som boendekostnaderna har stigit sedan 2008.

Sakkunniga har framfört att det bör begränsas hur många gånger en person får övergå från reserven till civiltjänst och tillbaka. På den punkten konstaterar utskottet att det i 100 § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs att en ansökan om tjänstgöring enligt värnpliktslagen som lämnas av en civiltjänstgörare som är skyldig att delta i kompletterande tjänstgöring kan godkännas under de förutsättningar som anges i 2 mom. Vid godkännande av ansökan tillämpas dock inte åldersgränsen på 28 år enligt 2 mom. Enligt det föreslagna 2 mom. ska civiltjänstcentralen godkänna ansökan utan dröjsmål, om det av ansökan framgår att i 1 § avsedda skäl som grundar sig på övertygelse inte längre hindrar civiltjänstgöraren från att fullgöra tjänst enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor och om civiltjänstgöraren inte tidigare på grundval av en motsvarande ansökan har beviljats tillstånd att övergå från civiltjänst till tjänst enligt de lagarna. Ansökan kan inte heller godkännas efter det att civiltjänstgöringen inletts. Ansökan om att bli förflyttad från kompletterande tjänstgöring tillbaka till vapentjänst kan alltså göras endast en gång och ska göras innan den kompletterande tjänstgöringen inletts.

Betänkande AjUB 15/2018 rd

Under sakkunnigutfrågningen framfördes anmärkningar också om omständigheter som inte tas upp i propositionen. Många av dessa frågor, däribland civiltjänstens längd, slopande av frihetsstraff för den som vägrar fullgöra civiltjänst och avgränsning av civiltjänst så att den kan fullgöras endast vid en myndighet eller ett affärsverk där tjänstgöringen gynnar den övergripande säkerheten, är enligt utredning till utskottet frågor som behandlades i civiltjänst arbetsgruppen utan att någon samsyn uppnåddes. Utskottet ser det som beklagligt att parterna inte hittade lösningar som alla kunde omfatta.

Enligt utskottets uppfattning finns det anledning att fortsätta utreda exempelvis civiltjänstens längd utifrån den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 8/1976), konsekvenserna av aktuell rättspraxis för frihetsstraffet för totalvägrare, konsekvenserna av att lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (645/1985) upphävs och likaså huruvida 4 kap. i civiltjänstlagen om behandling av ansökan om civiltjänst under särskilda förhållanden och det anknytande förfarandet för prövning av övertygelsen är nödvändiga.

Civiltjänstregistret samt dataskydd

Regeringen föreslår att 88 § 1 mom. om personuppgiftsansvariga preciseras i fråga om de uppgifter som hör till civiltjänstcentralen. Däremot ändras inte 3 och 4 mom., i vilka det föreskrivs att civiltjänstgöringsplatserna, de läkare som bedömer civiltjänstgörarens tjänsteduglighet eller utför hälsokontroll och civiltjänstgöringsplatsens läkare är skyldiga att till vissa delar föra register. Sakkunniga har påpekat att uppdelningen av uppgifterna sammantaget fortfarande är oklar, särskilt när det gäller registreringsansvaret för civiltjänstgöringsplatserna och läkarna. Utskottet föreslår därför att bestämmelserna i den föreslagna 88 § om personuppgiftsansvariga och 89 § om ansvaret för uppgifterna i civiltjänstregistret preciseras i enlighet med EU:s allmänna dataskyddsförordning (förordning (EU) 2016/679).

Bestämmelser som anknyter till landskapsreformen

Grundlagsutskottet noterade i sitt utlåtande om propositionen om studerandehälsovård för högskolestuderande (GrUU 33/2018 rd) att bestämmelser som anknyter till lagförslag i propositionerna om vård- och landskapsreformen eller till de myndigheter som avses i dem för tydlighetens skull inte bör tas in i den lagen i detta läge.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterar att två paragrafer i civiltjänstlagen som föreslås bli ändrade har kopplingar till den aktuella landskapsreformen. Bestämmelserna i de föreslagna 8 § 2 mom. 2 punkten och 65 a § 2 mom. 2 punkten ska möjliggöra att den arbetstjänst som ingår i civiltjänsten kan utföras hos en myndighet i landskapet och att en myndighet i landskapet och landskapets affärsverk kan vara tjänstgöringsplats under mobilisering.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ser det som viktigt att bestämmelser som stärker likabehandlingen av civiltjänstgörare och de ändringar av teknisk natur som behövs kan göras oberoende av tidsplanen för landskapsreformen. Det bästa alternativet är enligt utskottet därför att i det nu aktuella lagförslaget stryka de bestämmelser som är kopplade till inrättandet av landskapen. Där-

Betänkande AjUB 15/2018 rd

igenom säkerställs det att bestämmelserna om civiltjänstgöringsplatser samt tjänstgöringsplatser under mobilisering antas med stöd av gällande lagstiftning på det sätt som grundlagen förutsätter.

DETALJMOTIVERING

8 §. Civiltjänstgöringsplatser. Utskottet föreslår, på de grunder som nämns i utskottets överväganden, att hänvisningen till en landskapsmyndighet och landskapets affärsverk stryks.

9 §. Behandling av ansökan om och återkallande av rätten att vara civiltjänstgöringsplats.

Till följd av ändringen av 8 § 2 mom. föreslår utskottet att hänvisningarna i 9 § 2 mom. ändras.

65 a §. Tjänstgöringsplatser under mobilisering och bestämmande av tjänstgöringsplats.

Utskottet föreslår, på de grunder som nämns i utskottets överväganden, att hänvisningen till en landskapsmyndighet och landskapets affärsverk stryks. Utifrån utredning under sakkunnigutfrågningen behöver 3 mom. kompletteras med en hänvisning till befolkningsskyddsplikt enligt beredskapslagen (1552/2011). Syftet med civiltjänstlagens gällande bestämmelser om tjänstgöring under mobilisering är att förordnande till tjänstgöring under mobilisering enligt civiltjänstlagen inte ska utgöra något hinder för fullgörande av andra lagstadgade reserveringar och skyldigheter. Avsikten med de nu föreslagna bestämmelserna om tjänstgöring under mobilisering är inte att ändra nuläget. Eftersom den som utför allmän arbetsplikt eller arbetsplikt inom hälso- och sjukvården inte på det sätt som avses i propositionen kommer att förordnas att utföra tjänstgöring under mobilisering vid en tjänstgöringsplats under mobilisering, är det konsekvent att motsvarande förfarande gäller också den som fullgör befolkningsskyddsplikt enligt beredskapslagen.

88 §. Personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträden. Utskottet föreslår att 88 § i civiltjänstlagen ändras i sin helhet. Enligt det nya 1 mom. är civiltjänstcentralen personuppgiftsansvarig för civiltjänstregistret. I 2 mom. föreskrivs det om beviljande av användarrättigheter till civiltjänstregistret på samma sätt som i gällande 2 mom. Paragrafens 3 och 4 mom. avses i fortsättningen föreskriva att civiltjänstgöringsplatserna, de läkare som bedömer civiltjänstgörarens tjänsteduglighet eller utför hälsokontroll och civiltjänstgöringsplatsens läkare ska vara sådana personuppgiftsbiträden som avses i dataskyddsförordningen.

Syftet med ändringarna är att förtydliga den personuppgiftsansvariges och personuppgiftsbiträdenas roll i lagstiftningen och i förhållande till de registrerade. Ändringarna syftar däremot inte till att förändra nuläget i fråga om hur civiltjänstcentralen, tjänstgöringsplatserna och de läkare som avses i 4 mom. behandlar civiltjänstgörarnas personuppgifter inom ramen för sin behörighet.

89 §. Ansvaret för uppgifterna i civiltjänstregistret. Utskottet föreslår att paragrafen ändras så att den föreskriver att den personuppgiftsansvarige och de i 88 § 3 och 4 mom. avsedda personuppgiftsbiträdena ansvarar för att de uppgifter de för in i registret är riktiga. När civiltjänstgöringsplatser och läkare som fyller i civiltjänstgörarens läkarundersökningskort är personuppgiftsbiträde begränsar sig deras ansvar till den tid då de har faktisk åtkomst till civiltjänstregistret eller då de har åtkomst till läkarundersökningskortet över civiltjänstgöraren. Bestämmelsen varken

Betänkande AjUB 15/2018 rd

ändrar eller undanröjer den personuppgiftsansvariges ansvar enligt artikel 24 i dataskyddsförordningen, men den behövs för att understryka det ansvar som åligger den som för in uppgifter i civiltjänstregistret. I praktiken ska ansvaret fastställas närmare i ett avtal eller en annan rättsakt enligt artikel 28 i dataskyddsförordningen mellan den personuppgiftsansvarige, det vill säga civiltjänstcentralen, och personuppgiftsbiträdena.

102 §. Tillämpningen av allmänna förvaltningslagar. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med dataskyddslagens författningsnummer.

Ikraftträdandebestämmelsen. Eftersom utskottet föreslår att de bestämmelser som anknyter till landskapsreformen stryks föreslås det också ändringar i ikraftträdandebestämmelsen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 294/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av civiltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 8, 9, 13, 18, 47 och 65 §, rubriken för 12 kap., 88 och 89 §, 92 § 1 mom., 94, 96, 97, 100 och 102 §, av dem 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 940/2013, 88 § ~~1 mom.~~, sådan den lyder i lag 940/2013 och 94 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 307/2009, samt
fogas till lagen en ny 65 a § som följer:

8 §

Civiltjänstgöringsplatser

En civiltjänstgöringsplats har till uppgift att bestämma civiltjänstgörarens tjänsteuppgifter, ordna inskolning i tjänsteuppgifterna samt svara för civiltjänstgörarens uppehälle, övervaka tjänstgöringen och upprätthålla registeruppgifter under tjänstgöringstiden. En civiltjänstgöringsplats ska även utfärda ett civiltjänstgöringsintyg enligt 8 § i passlagen till en civiltjänstgörare som är i dess tjänst, om han eller hon begär det för ansökan om pass.

Civiltjänstgöringsplatsen kan vara civiltjänstcentralen eller med centralens godkännande

Betänkande AjUB 15/2018 rd

1) en statlig myndighet eller ett statligt affärsverk, en självständig statlig inrättning av offentligrättslig karaktär eller en offentligrättslig förening,

~~2) en landskapsmyndighet eller ett landskaps affärsverk, med undantag av ett sådant affärsverks i 16 § i lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (-) avsedda social- och hälsovårdcentral eller mun- och tandvårdsenhet,~~

2) en kommunal myndighet eller ett kommunalt affärsverk,

3) ett i 1 § i universitetslagen (558/2009) nämnt universitet,

4) en yrkeshögskola som har ett i 7 § i yrkeshögskolelagen (932/2014) avsett tillstånd,

5) en i 3 § 4 punkten i lagen om yrkesutbildning (531/2017) avsedd utbildningsanordnare,

6) Räddningsinstitutet,

7) ett i 2 § i religionsfrihetslagen (453/2003) avsett religionssamfund eller dess församling,

8) en privaträttslig sammanslutning, förening eller stiftelse som bedriver allmännyttig verksamhet.

Civiltjänstgöringsplatsen kan dock inte vara

1) försvarsministeriet eller ett ämbetsverk eller en inrättning inom dess förvaltningsområde,

2) ett parti som antecknats i partiregistret,

3) en i lagen om riksdagsgrupper (979/2012) avsedd riksdagsgrupp,

4) en arbetsmarknadsorganisation,

5) en sammanslutning vars huvudsakliga syfte är att skaffa sammanslutningen eller dem som deltar i dess verksamhet vinst eller annan omedelbar ekonomisk fördel,

6) en sammanslutning som inte har förutsättningar att utföra uppgifter enligt 1 mom. eller ordna tillräcklig handledning och övervakning av civiltjänstgörare under arbetstjänsten.

De som hör till personalen på civiltjänstgöringsplatsen omfattas av bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter civiltjänstärenden. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

9 §

Behandling av ansökan om och återkallande av rätten att vara civiltjänstgöringsplats

Civiltjänstcentralen beslutar på ansökan om godkännande av en sökande som civiltjänstgöringsplats. Ansökan ska göras skriftligt och den ska innehålla behövliga uppgifter om sökandens förutsättningar att klara av de ekonomiska och administrativa förpliktelser som förutsätts av en civiltjänstgöringsplats. I ansökan och beslutet om godkännande av ansökan ska också ingå uppgift om den person som enligt 45 § ska ansvara för tillsynen över civiltjänstgörarna.

Innan civiltjänstcentralen avgör en sådan ansökan om att bli civiltjänstgöringsplats som har gjorts av ett i 8 § 2 mom. 7 punkten avsett religionssamfund eller dess församling eller en i 8 § 2 mom. 8 punkten avsedd sammanslutning, förening eller stiftelse ska civiltjänstcentralen begära huvudstabens utlåtande om ansökan.

Om en civiltjänstgöringsplats i väsentlig mån åsidosätter sina förpliktelser enligt 8 § 1 mom. kan civiltjänstcentralen, efter att ha hört civiltjänstgöringsplatsen, återkalla rätten att vara civiltjänstgöringsplats. Ett beslut om återkallande av rätten ska göras skriftligen. Beslutet utgör inte något hinder för en ny ansökan om rätt att bli civiltjänstgöringsplats.

Betänkande AjUB 15/2018 rd

13 §

Behandling av ansökan om civiltjänst

En ansökan om civiltjänst ska behandlas utan dröjsmål. Uppbådsnämnden eller Försvarsmaktens regionalbyrå ska godkänna ansökan, om den uppfyller vad som föreskrivs i 12 §. Kommentören för truppförbandet och civiltjänstcentralen ska sända inkomna ansökningar till Försvarsmaktens regionalbyrå för godkännande. Uppbådsnämnden och Försvarsmaktens regionalbyrå ska utan dröjsmål underrätta civiltjänstcentralen om att en ansökan om civiltjänst har godkänts.

Efter det att ansökan har godkänts är sökanden civiltjänstgörare och befriad från tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor.

Bestämmelser om behandlingen av ansökningar om civiltjänst under extra tjänstgöring enligt 83 § i värnpliktslagen och under partiell eller allmän mobilisering enligt 86 § i den lagen finns i 18 §.

18 §

Ansökan om civiltjänst under särskilda förhållanden

Om ansökan om civiltjänst inte har godkänts på det sätt som avses i 13 § 1 mom. innan republikens president har utfärdat ett i 83 § i värnpliktslagen avsett beslut om extra tjänstgöring eller ett beslut om partiell eller allmän mobilisering av Försvarsmakten, sänds ansökan omedelbart för avgörande till den nämnd för prövning av värnpliktigas övertygelse som avses i 19 §.

47 §

Anvisande av inkvartering och ersättningar för inkvartering

Civiltjänstgöringsplatsen ska skriftligen anvisa civiltjänstgöraren inkvartering när arbetstjänsten inleds.

Staten ersätter på ansökan civiltjänstgöringsplatsen för de kostnader som inkvarteringen av civiltjänstgöraren medfört högst med beloppet av de faktiskt uppkomna boendekostnaderna. Boendekostnader som ersätts är hyra, annat vederlag eller en därmed jämförbar annan fast månatlig utgift för boende som grundar sig på ett avtal, dock inte finansieringsvederlag eller kapitalamorteringar på civiltjänstgörarens bostadslån.

Maximibeloppet av den inkvarteringsersättning som avses i 2 mom. bestäms dessutom enligt följande utgående från den ort där den anvisade inkvarteringen sker:

- 1) Kommungrupp I: Helsingfors, högst 310 euro i månaden,
- 2) Kommungrupp II: Esbo, Grankulla och Vanda, högst 280 euro i månaden,
- 3) Kommungrupp III: Björneborg, Borgå, Hyvinge, Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Kervo, Kouvola, Kuopio, Kyrkslätt, Lahtis, Lojo, Nokia, Nurmijärvi, Reso, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sibbo, Sjundeå, S:t Michel, Tammerfors, Tavastehus, Träskända, Tusby, Uleåborg, Vasa, Vichtis, Villmanstrand och Åbo, högst 250 euro i månaden,
- 4) Kommungrupp IV: Övriga kommuner, högst 180 euro i månaden.

Betänkande AjUB 15/2018 rd

Om en civiltjänstgörare av civiltjänstföringsplatsen anvisas inkvartering i en bostad som civiltjänstgörarens föräldrar äger eller hyr, ersätts kostnaderna för inkvartering till ett belopp av högst 100 euro i månaden.

Civiltjänstgöringsplatsen ska ansöka om inkvarteringsersättningar hos civiltjänstcentralen senast vid utgången av det kalenderår till vilket inkvarteringskostnaderna hänför sig. Civiltjänstgöringsplatsen ska lämna en tillförlitlig redovisning av de inkvarteringskostnader som den har betalat.

65 §

Tjänstgöring under mobilisering

Republikens president beslutar på framställning av statsrådet om mobilisering av civiltjänstgörarna.

Civiltjänstgörarna förordnas till tjänstgöring under mobilisering på förordnande av civiltjänstcentralen eller vid behov genom kungörelse av arbets- och näringsministeriet. De inkallade kan förordnas att träda i tjänst genast. Under partiell mobilisering av Försvarsmakten enligt 86 § i värnpliktslagen kan civiltjänstgörare som ingår i civilreserven förordnas till tjänstgöring. Under allmän mobilisering av Försvarsmakten kan också civiltjänstgörare som ingår i tillägscivilreserven förordnas till tjänstgöring. De som fyllt 50 år kan dock förordnas till tjänstgöring endast med riksdagens samtycke.

En civiltjänstgörare som av hälsoskäl befriats från fullgörandet av värnplikt under fredstid kan under allmän mobilisering förordnas till en sådan kontroll av tjänstedugligheten som avses i 24 § samt förordnas till tjänstgöring, om civiltjänstgöraren konstateras vara tjänsteduglig.

65 a §

Tjänstgöringsplatser under mobilisering och bestämmande av tjänstgöringsplats

En civiltjänstgörares tjänstgöring under mobiliseringen fullgörs vid tjänstgöringsplatsen under mobilisering och under dess ledning.

Tjänstgöringsplatsen under mobilisering kan vara

1) ett ministerium eller ett ämbetsverk, en myndighet, en offentligrättslig sammanslutning eller inrättning inom ministeriets förvaltningsområde, med undantag för försvarsministeriet och dess förvaltningsområde,

~~2) en landskapsmyndighet eller ett landskaps affärsverk,~~

2) en kommunal myndighet eller ett kommunalt affärsverk,

3) ett i 1 § i universitetslagen nämnt universitet,

4) en yrkeshögskola som har ett i 7 § i yrkeshögskolelagen avsett tillstånd,

5) en i 3 § 4 punkten i lagen om yrkesutbildning avsedd utbildningsanordnare,

6) Räddningsinstitutet.

På begäran av de tjänstgöringsplatser som avses i 2 mom. förordnar civiltjänstcentralen vid mobilisering ett enligt centralens prövning behövligt antal civiltjänstgörare att stå till tjänstgöringsplatsernas förfogande. Dessa civiltjänstgörare ska inte ha befriats från tjänstgöring enligt 67 § 1 och 2 mom. eller inom ramen för det reserveringssystem som gäller yrkesutbildad personal inom hälso- och sjukvården under undantagsförhållanden ha reserverats för uppgifter inom häl-

Betänkande AjUB 15/2018 rd

so- och sjukvården eller enligt beredskapslagen (1552/2011) ha förordnats att fullgöra allmän arbetsplikt, arbetsplikt inom hälso- och sjukvården eller befolkningsskyddsplikt.

Trots 1 mom. kan Försvarsmakten vid mobilisering till tjänstgöring förordna sådana personer som ansökt om civiltjänst, och vars ansökan enligt 18 § lämnats till prövningsnämnden för värnpliktigas övertygelse och vars prövade övertygelse inte hindrar en placering i Försvarsmaktens tjänst.

12 kap.

Civiltjänstregistret samt dataskydd

88 §

Personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden

Civiltjänstcentralen är personuppgiftsansvarig för civiltjänstregistret.

Civiltjänstcentralen fastställer för de olika användargrupperna omfattningen av de användarrättigheter till civiltjänstregistret som arbetsuppgifterna kräver. Civiltjänstcentralen beviljar användarrättigheter till civiltjänstcentralens personal samt till de i 45 § avsedda ansvariga personerna vid civiltjänstgöringsplatserna. Övriga personer som sköter ärenden som gäller civiltjänstgörare på civiltjänstgöringsplatserna beviljas begränsade användarrättigheter till civiltjänstregistret av de ansvariga personerna inom ramen för civiltjänstcentralens tillstånd.

Civiltjänstgöringsplatserna är i fråga om de i 90 § 1 mom. avsedda uppgifterna om civiltjänstgörare som tjänstgör hos dem sådana personuppgiftsbiträden som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*.

De läkare som bedömer civiltjänstgörarens tjänsteduglighet enligt 23 § eller utför hälsokontroll med stöd av 24 § och civiltjänstgöringsplatsens läkare är personuppgiftsbiträden enligt dataskyddsförordningen i fråga om de uppgifter som antecknas på civiltjänstgörarens läkarundersökningskort.

89 §

Ansvar för uppgifterna i civiltjänstregistret

Den personuppgiftsansvarige och de personuppgiftsbiträden som för in uppgifter i civiltjänstregistret ansvarar för att de införda uppgifterna är riktiga.

Betänkande AjUB 15/2018 rd

92 §

Avförande av uppgifter ur civiltjänstregistret

De uppgifter om civiltjänstgöraren som avses i 90 § 1 mom. och de uppgifter som enligt 90 § 2 mom. antecknas i läkarundersökningskortet avförs ur civiltjänstregistret vid utgången av det år då civiltjänstgöraren fyller 60 år. Uppgifterna överförs då till Riksarkivet.

---

94 §

Utlämnande av uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) kan uppgifter ur civiltjänstregistret trots sekretessbestämmelserna lämnas ut enligt följande:

1) uppgifter om fullgörandet av civiltjänst till Migrationsverket för behandling av ärenden som gäller medborgarskap, och

2) på begäran uppgifter om tidpunkten då tjänstgöringen avslutas eller avslutades till arbetsgivaren för en civiltjänstgörare som håller på att fullgöra eller som har avslutat sin tjänstgöring för tillämpning av 5 § i lagen om fortbestånd av arbetsavtals- eller tjänsteförhållandet för den som fullgör skyldighet att försvara landet, om arbetsgivaren visar att arbets- eller tjänsteförhållandet fortgår.

Civiltjänstcentralen får lämna ut de uppgifter som nämns i denna paragraf genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form. Innan uppgifter lämnas ut genom teknisk anslutning ska den som begär uppgifterna visa att uppgifterna är skyddade.

96 §

Sökande av ändring i beslut av civiltjänstcentralen och civiltjänstgöringsplatsen

Omprövning av civiltjänstcentralens beslut om tjänsteduglighet, förordnande till civiltjänst, förordnande till kompletterande tjänstgöring, uppskov, bestämmande av civiltjänstgöringsplats, befrielse från tjänstgöring eller befrielse från kompletterande tjänstgöring får begäras hos civiltjänstcentralen på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003). Begäran om omprövning av beslutet om förordnande till civiltjänst, förordnande till kompletterande tjänstgöring, uppskov, bestämmande av civiltjänstgöringsplats, befrielse från tjänstgöring eller befrielse från kompletterande tjänstgöring hindrar inte att beslutet verkställs.

I ett beslut som har fattats med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I civiltjänstcentralens beslut om byte av civiltjänstgöringsplats får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delgivningen av beslutet på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvär hindrar inte att beslutet verkställs, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får ändring i andra beslut av civiltjänstcentralen än de som avses i 1 och 3 mom. och i beslut av civiltjänstgöringsplatsen sökas genom besvär hos för-

Betänkande AjUB 15/2018 rd

valtningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Besvär över ett beslut om hemförlovning hindrar inte verkställigheten av beslutet, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

97 §

Sökande av ändring i fråga om disciplinstraff

En civiltjänstgörare som har påförts disciplinstraff får söka ändring i beslutet om straff genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delgivningen av beslutet på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ett disciplinstraff kan verkställas omedelbart efter det att civiltjänstcentralen meddelat sitt beslut, om verkställighet av disciplinstraffet inte annars är möjlig under civiltjänstgörarens återstående tjänstgöringstid.

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

100 §

Ansökan om tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor

En civiltjänstgörare som vill övergå till att fullgöra tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor ska skriftligen ansöka om detta hos civiltjänstcentralen.

Civiltjänstcentralen ska godkänna ansökan utan dröjsmål, om det av ansökan framgår att i 1 § avsedda skäl som grundar sig på övertygelse inte längre hindrar civiltjänstgöraren att fullgöra tjänst enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor och om civiltjänstgöraren inte tidigare på grundval av en motsvarande ansökan har beviljats tillstånd att övergå från civiltjänst till tjänst enligt de lagarna. Ansökan kan inte godkännas om civiltjänsten har redan inletts och inte heller efter utgången av det år då civiltjänstgöraren har fyllt 28 år.

En i 58 § 1 mom. avsedd civiltjänstgörarens ansökan om tjänstgöring enligt värnpliktslagen kan godkännas under de förutsättningar som anges i 2 mom. Vid godkännande av ansökan tillämpas dock inte åldersgränsen enligt 2 mom.

Om en ansökan som avses i 1 mom. har lämnats in efter det att civiltjänstgöraren har förordnats till civiltjänst, ska civiltjänstgöraren dock iaktta förordnandet tills civiltjänstcentralen avgör ansökan och återkallar sitt förordnande.

Civiltjänstcentralen ska utan dröjsmål underrätta Försvarmaktens regionalbyrå om godkännandet av en ansökan.

102 §

Tillämpningen av allmänna förvaltningslagar

Vid behandlingen av förvaltningsärenden enligt denna lag tillämpas förvaltningslagen, språklagen (423/2003), dataskyddslagen (1050/2018), lagen om offentlighet i myndigheternas verk-

Betänkande AjUB 15/2018 rd

samhet och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . ~~Bestämmelserna i 8 § 2 mom. 2 punkten och 65 a § 2 mom. 2 punkten träder dock i kraft den 1 januari 2021.~~

Helsingfors 21.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Heli Järvinen gröna
medlem Reijo Hongisto blå
medlem Anna Kontula vänst
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Juha Rehula cent
medlem Eero Reijonen cent
medlem Eero Suutari saml
medlem Martti Talja cent
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Eerikki Viljanen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.